

Iskoláztatás minden fokon

E hónapban befejeződik az ideai pályaválasztási munka első szakasza

Márciusban az általános és a középiskolákban egyaránt befejeződik az ideai pályaválasztási munka első szakasza. Mindenütt körültekintő munkával készítették elő az iskoláztatási-továbbtanulási feladatokat, különös gondot fordítottak a pályaválasztás előtt állók reális döntéseinek segítésére.

Hamarosan országsszerte hozzáfognak az általános iskolák leendő első osztályosainak iskoláztatási munkájához. A következő tanévben — az előzetes összegzések szerint — több mint 150 000 hatosztályos kisdiák kezd meg a tanulást.

Az általános iskola nappali tagozatainak nyolcadik osztályát ebben az esztendőben várhatóan 126—128 ezer diák fejezi be, így a létszám a tavalyihoz képest mintegy hatszázalékkal csökken. A középiskolák nappali tagozatainak csaknem 52 ezren érettségiznek az új vizsgaszabályzatok előírásai szerint. Együttvéve tehát mintegy 178—180 ezer diák továbbtanulásáról, munkába állításáról kell gondoskodni. Az illetékesek tájékoztatása szerint ebben az esztendőben sem jelent gondot a végző fiatalok továbbtanulása, elhelyezése. Az idén végző nyolcadikosok pályaválasztásának körültekintő előkészítése az általános iskolákban országsszerte rendkívüli, pályaválasztási szülői értekezleteket tartottak.

A tervek szerint a nyolcadik osztályt befejező diákok 43 százaléka középiskolában tanulhat tovább, ami szám szerint azt jelenti, hogy körülbelül 54 ezer első osztá-

lyos gimnazista és szakközépiskolás számára nyílik ösztönző felvételi lehetőség. Tovább javul a középiskolai oktatás szerkezete: a szakközépiskolai tanulók aránya az első osztályban várhatóan 52—53 százalékra emelkedik. Együttvéve 62 ezer fiatal várna a szakmunkásképző intézetek — közülük 55 ezret a most végző nyolcadikosok, 7000-et pedig a középiskolai tanulmányait befejezők közül.

A középiskolák nappali tagozatainak végző mintegy 52 ezer fiatal közül szeptemberben a felsőoktatási intézmények nappali tagozatainak 15 300 új elsőéves kezdheti meg tanulmányait — a külföldi és az évismétől hallgatók nélkül. A középiskolák február 1-től 15-ig fogadták el a jelentkezési lapokat, a felsőoktatási intézményekhez — valamennyi tagozat-

ban — március 30-ig lehet benyújtani a jelentkezést. Kivételt jelentenek a művészeti főiskolák, az ide törtéző jelentkezőket intézményenként külön-külön határozzák meg. Ugyancsak kivétel a gyógypedagógiai tanárképző főiskola, a tanító- és óvónőképző intézetek, ahová március 25-ig lehet jelentkezni.

Az előzetes számvetések szerint a mintegy 52 ezer nappali tagozaton érettségiző fiatal közül ebben az esztendőben is hozzávetőlegesen 28 ezren szeretnének továbbtanulni valamelyen felsőoktatási intézményben. Mivel az elmúlt évben érettségizettek közül is sokan pályáznak a nappali tagozatokra, ez azt jelenti, hogy minden száz felsőoktatásra készülő diák közül csak 30—40-et vehetnek fel az egyetemek és főiskolák.

Kiállítás Gyomán

A múlt év végén kötötte a gyomai Kiss Lajos Gimnázium és Szakközépiskola a szegedi Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskolával azt a szocialista szerződést, melynek első jelentős akciójára március 2-án, szombaton került sor. A szegedi középiskola képző és iparművészeti tagozatos hallgatói nagyszabású kiállításon mutatják be munkáikat a gyomai középiskola „Művészet az iskolá-

ban” című kiállításozatán. A szakközépiskola tanulói bemutatják, hogyan készülnek a mesterségre — díszítő szobrászok, kerámia-készítők, alkalmazott grafikusok —, de a tantervi munkákon kívül helyet kaptak a tárlaton a fiatalok szorgalmi munkái, művészeti kísérletezései is. A közel száz bemutatott anyag az iskola jubileumi kiállításának egy része. A tárlatot dr. Diós József igazgató nyitotta meg. A megnyitón közreműködött a szegedi intézmény zeneművészeti tagozatának kamarakórusa és több hangszeres szólóistája.

A vendégszereplő szegedi középiskolások Gyomán megtekintették a Kner Nyomdamúzeumot, az ország egyetlen ilyen intézményét. El látogattak a Gyomai Házipari Szövetkezetbe. A kiállítást már a megnyitás napján több százan tekintették meg. Nemcsak az iskola tanulói láthatják a bemutatkozó tárlatot, a kapu nyitva áll a nagyközönség és a környék művészterefő közönsége előtt is.

Taggyűlés a kiskereskedőknél

Tegnap tartotta évi rendes taggyűlését a KISOSZ Csongrád megyei szervezete. Dr. Martonosi István titkár beszámolt a szervezet munkájáról. A legtöbb iparigazolványt a vendéglátó, a zöldség-gyümölcs és a divataru szakmában adták ki. A működő kiskereskedők létszáma azonban egy év alatt csak ötlettel emelkedett, mert több üzletet bezártak, mivel kiüregedett tulajdonosok. A jelenlegi kiutalási rend miatt a felszabadult üzlethelyiségeket fiatal kérelmezők nem kaphatják meg. Nem kaptak továbbá engedélyt pavilon felállítására sem Tarjánban, sem Odesz szében. Ezek megoldásához a titkár az illetékesek segítségét kérte.

A kiskereskedők többsége megfelelő árat alkalmaz. Az áruk minősége jó volt, zöldségből és gyümölcsből különösen nagy volt a választékuk. Az idén a szervezet szeretne a szakigazgatási szervekkel egy magánkereskedelemre vonatkozó hálózatfejlesztési tervet kidolgozni.

S. E.

Képernyő Szavak

Flúgos futam — Ezt a címet adta a fordító, Szalóky József, az amerikai rajzfilmsorozatnak, amelyből vasárnap délután láttunk néhány nevetető részt. Eszeveszetteen rohángáló, bolondos figurák produkáltak a rajzfilmtechnika eszköztárának igénybevételével az autóversenyek paródiáját.

Aki a rajzfilm után sem tudta pontosan, mit jelent a nem éppen irodalmi nyelvi rétegből származó „flúgos” szó, segíthetett rajta a *Miniszter és a kacska* című NSZK-tévéfilm. Ez arról szólt, hogy a komoly államügyek intézésére hivatott belügyminiszter milyen eredményesen palástolja, hogy az égvilágon semmit sem csinál. Ennek viszont mestere. A miniszter rendkívüli tehetséget mutatott ugyanis, a semmitmondó beszédek gyártása, és az állami pénzekből finanszírozott „édes élet” élvezete terén. A film tehát szatíra is lehetett volna — ha a szereplői nem olyan „flúgosak”. A miniszter felesége például. Nem elég, hogy pusztá szórakozottságból fűvel-fával csalta a férjét, állandóan kiment a fejéből minden fontos és kevésbé fontos dolog, okkal, ok nélkül itta a szeszt — mindehhez folyvást szeretetreméltóan mosolygott. Furcsa. A gyerekei kibejáráltak a börtönbe, csak úgy, szórakozásképpen, a házvezetőnője is ide-oda mászkált, vidékre a nővérehez, aztán vissza. A férj, a miniszter pedig... állatbarátnak bizonyult. Egérkéje volt, akit szeretett valami tóparti házban, de kacsái is voltak, a minisztériumi dolgozószobában. Ez utóbbiakat először nem szerette, de később nagyon gyengéden beszélt róluk a televízióban. Ezzel a félnótás társaság-

gal persze nem lehetett szatírát csinálni, csak egy bárgyú, unalmas filmet. Nyilván azért vettük meg, hogy a tudni vágyó nézők — vasárnapi fő műsoridőben — megismerhessék a „flúgos” szó teljes jelentését. A szándék nemes, bár egy dologon lehet gondolkodni: nem lett volna olcsóbb, ha inkább egy szócikket gyártunk?

Miénk a szó? A fiatal színművészek műsorában legutóbb *Muszte Anna és Szücs András* kapta meg a szót, hogy ötven percen, dalban, prózában, versben beszéljenek magukról. Jól szerkesztett, színvonalas, szórakoztató volt a sorozatnak ez a része is, akár az eddigiek. A fiatal színészek a televízió jövőtől nemcsak arra kaptak lehetőséget ebben a műsorban, hogy a színházban jóval nagyobb nyilvánosság előtt bizonyítsák tehetségüket, de — ami a színházban nem mindig történhet meg — sokoldalúságukról is bizonyosságot tehetnek. És mert rövid a műsoridő, rövid írások közül vagy részletből válogattak. Ezért történhet, hogy néha ugyanazt választják, mint előttek már mások (legutóbb például: Halász Rudolf: *Dráma* harminc szóban). Igaz, nem annyira rájuk, inkább a szerkesztőre (Tóth Erika) tartozik, hogy ilyesmire ügyeljen.

A dráma műfaj-történeti sorozatban ma, kedden este Molière kevésbé ismert vígjátékaiból mutatnak be részeket. *A királyi nevetés* címmel. Csütörtökön este Lovik Károly, a székesfehérvári született kiváló novellista írásából készült tévéfilmet látjuk. *A Feje fölött holló* című filmet Dömölky János rendezte.

Tudományos konferencia az ösztönzésről

A Magyar Tudományos Akadémián hétfőn Karakas László munkaügyi miniszter megnyitotta a dolgozók társadalmi-gazdasági ösztönzéséről tárgyaló kétnapos tudományos konferenciát. Bevezetőt mondott Friss István, a Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója, és Andrikó Miklós, az MSZMP Központi Bizottsága területi gazdaságfejlesztési osztályának helyettes vezetője, majd Heitner Tamás, az MTA munkatudományi bizottság alelnöke tartott vitaindító előadást. Összefoglalta a konferenciára előzetesen beküldött 21 tudományos tanulmányt. Rámutatott arra, hogy az ösztönzés érvényesítésében előforduló hibákat elsősorban a túlzott egyszerűsítő törekvések okozzák. Adminisztratív utasítások, a mindennekfeletti anyagi érdekesség erőltetése, és más egyoldalú intézkedések ugyanis figyelmen kívül hagyják az emberekre ható sokféle benyomást, az erkölcsi, a társadalmi, a pszichológiai, fiziológiai és a nevelőhatást. (MTI)

Segítenek a rászorulóknak

Amit jó tudni az ügyészégi fogadónapokról

Az ügyészégi feladata az, hogy biztosítsa a törvényeséget. Eppen ezért kötelesek, hogy törvénytérés esetén fellépjenek a törvényesség érdekében, közreműködnek abban is, hogy a bíróságok határozatait megfeleljenek a Magyar Népköztársaság törvényeinek. Az ügyész polgári peres vagy más eljárást indíthat fontos állami, vagy társadalmi érdekből, akkor is, ha valaki bármely okból nem képes jogainak védelmére. Az ügyész például kezdeményezhet eljárást akkor, ha idős, beteg, netán irni, olvasni nem, vagy alig tudó, és a jogban járatlan állampolgár rászorultsága ellenére nem részesül megfelelő tartásban, házastársa, vagy gyermekei, esetleg a gondviselő nem teljesíti kötelezettségeit. Az érdekelt kérelmére végrehajtási eljárást indíthat az ügyész, ha például a másik érintett fél nem tesz eleget a már egyszer meghozott bírósági döntéseknek.

Főként akkor, ha valakinek nincs jogi képviselője, segítséget kérhet az ügyésztől kisajátítási, kártalanítási ügyekben, baleseti kártérítéssel, lakásbérlettel, vagy szövetkezeti jogokkal kapcsolatos polgári perekben.

A Csongrád megyei Főügyészség éppen ezért, hogy eleget tessen ilyen irányú kötelezettségeinek, rendszeresen tart fogadónapokat. Szerdán délelőtt 9 órától délután 4-ig, szombaton 9-től déli 12-ig, más munkanapokon pedig reggel 8-tól délután 1 óráig kereshetnek a panaszosok az ügyészséget. Ilyenkor elmondhatják a polgári perekkel kapcsolatos panaszukat, kéréseiket. Arra is lehetőség van, hogy panaszukat, kéréseiket írásban nyújtsák be a Csongrád megyei Főügyészségnek. Az érdekeltek a bírósági eljárás megindítása előtt tanácsot is kérhetnek, vitás polgári ügyek, jogai és követeléseik érvényesítése érdekében.

Egyes élvezeti cikkek, a festékaruk áremelkedéséről, egyes ruházati cikkek árának csökkentéséről

A Belkereskedelmi Minisztérium és az Országos Anyag- és Arhivatal tájékoztatója

Az 1974. évi népgazdasági terv a fogyasztói ársvonalon éves növekedésének felső határát 2 százalékból szabta meg. Ez az előírás az importárak igen jelentős mértékű emelkedése mellett csak úgy tartható, hogy az állami költségvetés a világgiaici áremelkedésből adódó terhek nagy részét ez évben is átvállalja. Az importárak tartós emelkedésének egy csekély hányadát azonban indokolt a fogyasztókra is áthárítani a nem alapvető fogyasztási cikkeknek, illetőleg az élvezeti cikkeknek. Ugyanakkor a terv számol központi árleszállítással a ruházati cikkek körében. Ezek az ármozgások a 2 százalékos tervezett árnövekedésen belül vannak.

Igy 1974-ben csak viszonylag szűk körben és nem alapvető fogyasztási cikkek körében válik szükségessé a bekövetkezett import-áremelkedések egy részének az érvényesítése a fogyasztói árakban a kávéval és egyes trópusi cikkekkel, valamint a festékekkel.

Ebből következően a pörkölt és nyers kávé, a presz-szókávé, a fűszerek, egyes magbelek, a mazsola és a füge, valamint — a porfestékek kivételével — a festékek ára 1974. március 4-től megváltozott.

A kávé import beszerzési ára a legutóbbi 1—2 évben mintegy 70 százalékkal emelkedett, ezért szükségessé vált a pörkölt kávé fogyasztói árának átlagosan 20 százalékkal történő felemelése, amelyen belül az egyes kávékeverékek ára 3—35 százalék között eltérő mértékben emelkedik, a nyers kávé importárak figyelembevételével.

A jellemző kávéfélések ára a következők szerint változik:

A pörkölt kávé I. o. 10 dkg-os 17,50 forintról 18, az Omnia 10 dkg-os 16 forintról 18, az Arany mokka 10 dkg-os 16,20 forintról 18, a Karaván 20 dkg-os 21 forintról 27, a Konzum mokka 20 dkg-os 20 forintról 27, az Africana

10 dkg-os 12 forintról 12,90 forintra emelkedik.

A dupla presz-szókávé maximum fogyasztói ára a II, III, és IV. osztályba sorolt vendéglátóipari üzemegekben 20 fillérrel emelkedik. Ennek megfelelően a IV. osztályú üzletekben az eddigi 3 forintos ár 3,20 forintra emelkedhet. Ugyancsak emelkedhet a kávé ára az I. osztályba sorolt és az osztályon felüli egységekben.

A hazai előállítású 5 dkg-os Lió kávékivonat fogyasztói ára 20 százalékkal, az importból származó nescafé fogyasztói ára 11—22 százalékkal, a nyers kávé fogyasztói ára pedig átlagosan mintegy 12 százalékkal emelkedik.

A fűszerek közül a legnagyobb jelentőségű bors fogyasztói ára nem változik; az egyéb fűszerek ára eltérően, de jóval kisebb mértékben emelkedik, mint amilyen mértékben azok importára emelkedett. Ennek megfelelően például a 2 dkg-os babérlevél ára 1,50 Ft-ról 2 Ft-ra, a 2 dkg-os fahéj ára 6,20 Ft-ról 8,60 Ft-ra, a 2 dkg-os köménymag ára 1,10 Ft-ról 2,30 Ft-ra, az 1 dkg-os vanília ára 11,20 Ft-ról 12,50 Ft-ra emelkedik.

A kimért héjas földimogyoró ára (10 dkg) 3,80 Ft-ról 4,80-ra változik, a kókuszreszeléknek pedig az áremelkedés kb. 25 százalékos.

A déligyümölcsök közül a 10 dkg-os kiserelt mazsola fogyasztói ára 4 Ft-tal szemben 5,70 Ft-ra, a füge ára pedig kg-ként 30 Ft-ról 40 Ft-ra nő.

A festékeknek is a tartós és rendkívül erőteljes tőkés világgiaici áremelkedések indokolják a termelői árak, illetve ennek következményeként a fogyasztói árak emelését. Ezek érintik a fontos festékipari alapanyagokat, mint az olajok, gyanták, szintetikus anyagok stb. A lakossági kihatás mérséklése érdekében az állami költségvetés forgalmiadó-csökkentéssel és egyéb eszközök alkalmazásával itt is tömpti az alapanyag-áremelkedések fogyasztói árakba történő továbbgyűrűződését. Ezt is fi-

gyelembé véve, a festék fogyasztói árak átlagosan mintegy 18 százalékkal emelkednek.

A világgiaici kényszerítő áremelő hatással a mellett azonban ebben az évben is folytatjuk annak a korábbi célkitűzésnek a végrehajtását, amely szerint az életszínvonal emelését szolgáló tervekkel összhangban fokozatosan és folyamatosan csökkentjük egyes ruházati cikkek árát. Ez jutott kifejezésre többek között az 1971—72-ben végrehajtott szintetikus harisnya, zokni, harisyanadrág, a múlt évben megvalósult pamut méteráru, függöny, felnőtt és gyermek szintetikus kötött fehérneműk, egyes kötött felsőruházati cikkek, valamint a pelenka árának árcsökkentésében.

Ezúttal március 4-től a selyem és selyem típusú szöveteknek, kötött-hurkolt kelméknek mintegy 18 százalékkal, a függönyöknek kb. 15 százalékkal, a különféle férfi és női öltözék-kiegészítő divatcikkeknek kb. 19 százalékkal, sálaknál, kendőknél közel 28 százalékkal, az ernoőknek 7 százalékkal, húzózárnáknál és más rövidárúknál 30—46 százalékkal csökkentenek a fogyasztói árak.

A bőséges választékból kiemelve, az árleszállítást a következők is példázzák:

Joyce nyomott ruhaszövet, 90 cm széles 68,50 Ft-ról 56,50 Ft-ra, serge béleltszövet, 140 cm széles 68 Ft-ról 56 Ft-ra, nyílrönt nyomott kelme, 90 cm széles 75,50 Ft-ról 62 Ft-ra, tarka plieszter jersey, 162 cm széles 398 Ft-ról 327 Ft-ra, teritex függöny m² 47,30 Ft-ról 40 Ft-ra, teritex függöny 220×300 cm 340 Ft-ról 288 Ft-ra, bobin pamutfüggöny m² 40,40 Ft-ról 34,30 Ft-ra, nyakkendő-garnitúra, plieszter 159 Ft-ról 129 Ft-ra, fűző 205 Ft-ról 166 Ft-ra, mohair sál 180 Ft-ról 130 Ft-ra, szintetikus sál 82 Ft-ról 59 Ft-ra, női műselyem ernyő 285 Ft-ról 165 Ft-ra, férfi nylon ernyő 310 Ft-ról 286 Ft-ra, optilon hűzőzár, 14 cm 9,80 Ft-ról 6,80 Ft-ra csökkent.